

Gezeganimiz kadar büyük bir trajedide yaşadığımız hayatlar* – Tricontinental Sosyal Araştırmalar Enstitüsü

Kapitalizmin gözden çıkardıkları çölde ölür. Ya da günümüz medeniyetinin temel sosyal altyapı hizmetlerinden yoksun bırakıldıkları için ölürlür

Soğukta geçen on beş yıldan sonra Uluslararası Para Fonu (IMF) bu mayısta Arjantin'e geri döndü. Devlet Başkanı Mauricio Macri doğrudan yabancı yatırımları teşvik etmeye ve ülkesini 'dünyanın süpermarketi' yapmaya söz verdi. Bunun yerine, Arjantin'in ülke ekonomisi kargaşa içine girdi. IMF 'yapısal düzenlemeler' olarak son kırk yıldır etkili bir şekilde sattığı artık raflarda eskiyen reçetesiyle geri döndü. IMF, eğer sosyal altyapılara (eğitim ve sağlık) harcanan devlet ödenekleri kısılıp tekelleri kapitalizme cazip gelen önlemler alındığı takdirde, finansman sağlayacağını ve yatırım teşvikine yardımcı olacağını taahhüt ediyor IMF ekonomistleri gözden çıkarılanları ve işsizliği değil, enflasyonu hedefliyor.

Bu politikaların etkisi dünya çapında sosyal eşitsizliği arttırdı. Credit Suisse Küresel Servet Veri tabanı ve UBS Servet Raporu tüyler ürpertici. UBS, dünyanın 'net serveti aşırı yüksek' kişilerin, yani 30 milyon ABD dolarından fazlasına sahip olanların dünya nüfusunun %0.004'ünü oluşturduğunu, ancak küresel servetin

%12.8'ini kontrol ettiğini gösteriyor. Credit Suisse , son yirmi yılda küresel servetin en üst %1'lik kesimdekilerin hane halkı servet içindeki payını %45.5'ten %50.1'e arttırdığını belirtiyor. Dünyada açık olanı anlamak için Thomas Piketty'nin dillendirmesine ihtiyaç yok. Bu istatistikler hem eşitsizliğe yol açan politikaları hem de halkın yaşamak zorunda bırakıldığı bu korkunç durumun doğurduğu ruh halini içinde barındırıyor.

IMF geçmişi yaptığı politik müdahaleleri iktisat politikası tercihleri olarak gösterme eğilimindedir. Kamu harcamalarını budamak ve bankalara garantilenmiş karlılık sağlamak bilim değildir. Bu bir sınıf savaşıdır. IMF'nin Arjantin'in sosyal ve ekonomik problemlerini çözmek için önerdiği reçete yeni krizlere yol açacaktır. Neoliberal politikalar krizleri çözüm aramak yerine krizi kalıcı kılan sonuçları doğurur.

Tricontinental Sosyal Araştırmalar Enstitüsü'nün Arjantin IMF'ye Geri Dönüyor adlı 10. Dosyasının temel mesajı da budur. Buenos Aires'te hazırlanan dosyayı buradan indirebilirsiniz (Enstitünün araştırmacılarından Nate Singham tarafından yazılan dosyanın kısa özeti için buraya ve dosya hakkında kısa video için ise yukarı tıklayabilirsiniz). Dosya, Barbara Leiva ve Tristán Basile'nin olağanüstü fotoğraflarını ve Wacha'nın dosya için hazırladığı katkıları da içermektedir (yukarıya bakınız).

Macri ve IMF'nin baskısından boğulurken küçük bir pencere aralandı. Buenos Aires'te bir işçi sınıfı mahallesi olan Villa 21-24'te, Tierra Techo y Trabajo (Toprak, Ev ve İş) adlı sol eğilimli birlik mahalle konsey başkanlığını kazandı. Bu solun kendine güvenini arttıracaktır. Solun her tür umut ışığına ihtiyacı var.

Meksika'da sol eğilimli devlet başkanı -Andrés Manuel López Obrador- 1 Aralık'ta iktidara geliyor. IMF, Lopez'in başkanlığı başlamadan müdahalede bulunarak Meksikalılar yerine yüksek finans emperyalizmini mutlu etmesi gerektiğini söylemesi gerektiğini duyurmuştur (bu haftaki köşe yazımda ele aldığım üzere). López Obrador maliyeti yüksek havaalanı inşaatını iptal ettiğinde ve ardından partisindeki vekiller banka işlem ücretlerini sınırlayan bir yasa çıkartırken, borsa ve yabancı yatırımcılar greve gitti. Derecelendirme kuruluşu Fitch Meksika'nın notunu 'olumsuz' düşürdü. Bu bir uyarı işaretiydi. López Obrador mecburen hizaya gelmeliydi.

IMF ve uluslararası bankalar, Meksika'nın toplumsal gelişimini umursamadan iktisat politikaları için dar bir hareket alanı belirlediler. Meksika'nın petrol endüstrisi bir sınav olacaktır. López Obrador, Meksika'nın kendi petrolünü rafine etme kapasitesi yetersiz olduğu için petrol ithal ettiğini biliyor. Bu arada, IMF ekibi gelişmeler karşısında sitem ederek Meksika Şehri'nden ayrıldı. Petrol sektörüne hiçbir yatırım yapılmamalı; Meksika Amerika Birleşik Devletleri ile iç içe, yapısal olarak tekelleri petrol şirketlerine bağımlı kalmalıdır. Egemenlik sağlamaya dönük her hareket, derecelendirme kuruluşları, IMF ve bankalar tarafından sert bir şekilde karşılanacaktır. López Obrador köşeye sıkıştırılmıştır.

Tricontinental Enstitüsü'nün "Küreselleşmeye Alternatifler" kitapçığında Samir Amin, IMF konsensüsünden koparak, dünya nüfusunun çoğunluğunun iktisat politikalarını hem oluşturmasına hem de bunlardan faydalanmasına imkan tanıyan alternatif bir politika çerçevesinin nasıl inşa edileceğini ele alıyor. Amin'in görüşü bizi farklı bir dünya hayal etmeye teşvik ediyor. Bu dünyada, López Obrador IMF ekibinin Fasıl IV raporlarından endişe etmeyecek. Ülkesinin aç ve yoksul nüfusunun gözlerine bakıp onların taleplerini, yaratıcılıklarını dinleyecek. Finans ve Kamu Kredisi Sekreterliği ve Tarım, Arsa ve Kentsel Gelişmeler Sekreterliğine dönüp bu talepleri ve önerileri kendi politikalarına göre şekillendirmelerini isteyecektir.

Tasavvur edin.

Meksika pezosu 1994'te çöktüğünde Zapatistalar Chiapas ormanlarında ortaya çıktı. Zapatistaların Subcomandante Marcos'u, döviz krizlerine ve daha geniş ekonomik krizlere yönelik çözümlerin oligarşi veya emperyalizmi olumsuz etkilemeyeceğini vurguluyordu. Hükümetin getirdiği çözümler Meksika'nın terk edilmiş insanlarını (bolsillos de olvido) vuracaktır. Amerika Birleşik Devletleri'ne doğru Meksika ve Orta Amerika'yı kat ederek yol alan göçmen kervanı bu insanlardan oluşmakta. Reuters'ten Andrew Hay ve Lucy Nicholson'un Joselino Gomez ve Misael Paiz'in Guatemala'dan ABD-Meksika sınırına olan yolculuğunu ele alan Deadly Crossing (Ölümcül Geçit) adlı izlenimleri muhteşem. Paiz yolculukta ölür. Kolombiyalı sanatçı Alvaro Enciso, yukarıda görüldüğü üzere, göçmenlerin öldükleri yerlere haçlar yerleştirmeye başlamıştır.

Kapitalizmin dibe vurdurdukları (gözden çıkardıkları) çölde ölür. Ya da günümüz medeniyetinin temel sosyal altyapı hizmetlerinden yoksun bırakıldıkları için ölürlür. Dhaka’da (Bangladeş), binlerce delege 4. Halk Sağlığı Kongresi için bir araya geldi. 1978’de, 134 ülkenin bakanları “2000 Yılına Kadar Herkese İçin Sağlık” deklarasyonunu ilan etmek için Alma Ata’ya (SSCB) gitmişlerdi. Temel sağlık hizmetin daha iyi bir dünyayı kurabilmenin aracı olduğunu vurguladılar. Onların umdukları gerçekliğimize tekabül etmiyor. Aslında, IMF gibi kurumların empoze ettiği politikalar yüzünden sağlık koşulları kötüleşti. Halk sağlığı kesintileri neoliberalizm reçetesinin bir parçası. Gezegenimizin sağlığı dış ticaret ve iktisat politikalarındaki felaketler, ayrıca savaş ve iklim değişiklikleri nedeniyle olumsuz etkilendi. Halk Sağlığı Hareketi’nin yayımladığı Küresel Sağlık İzleme (Global Health Watch) kitapları dünyada sağlık bozulmasını yakından izliyor. Buradan indirilebilecek olan, Sağlık İçin Halk Bildirgesi sağlıklı bir dünya için izlenmesi gereken alternatif yolu sunmakta. Bildirge, ‘Sağlık bir toplumun eşitliğe ve adaletle bağlılığının yansıtır’ diyor. ‘Sağlık ve insan hakları,

ekonomik ve politik kaygılardan önce gelmelidir'. Dünya halkları için dört maddeli basit bir programları var:

1. Sağlık hakkının hayata geçirilmesine dönük tüm girişimlerin desteklenmesi.
2. Hükümetlerin ve uluslararası örgütlerin, sağlık hakkına saygılı politikaları ve uygulamaları yeniden formüle etmesinin, uygulamasının ve takipçisi olmasının talep edilmesi.
3. Hükümetleri, sağlık ve insan haklarını ulusal anayasa ve kanunlara katmaları için baskı yapabilecek geniş tabanlı halk hareketlerinin oluşturulması.
4. İnsanların sağlık ihtiyaçlarının kâr amacıyla sömürülmesine karşı durulması.

Burada örnek Küba ve onun dünya çapında üstlendiği tıbbi misyondur. Brezilya'nın yeni Başkanı Jair Bolsonaro, ülkenin neredeyse yarısını oluşturan 113 milyondan fazla insanı tedavi eden 20.000 Kübalı doktora saldırdı. İşçi Partisi liderliğindeki hükümetle iş birliği içinde kurulan Mais Medicos (Daha Fazla Doktor) programının bir parçası olan bu doktorlar 2013 yılında Brezilya'ya gelmişlerdi. Ne yazık ki, Küba şimdi Brezilya'dan doktorlarını geri çekiyor.

Yukarıdaki fotoğraf, oligarşinin arabaları için kullanılan eski yıkık bir binada yaşayan, Komünist Parti üyesi Pablo Morales Perez'dir. Fotoğraf Kübalı fotoğrafçı Eduardo García tarafından çekilmiştir. Fotoğrafçı bu fotoğrafı 2011 yılında İdeallerine Sadık olarak adlandırmıştır.

Bolsonaro, Brezilya'nın yeni dışişleri bakanı olarak Ernesto Araujo'yu seçti. Araujo'nun ABD başkanı Donald Trump lehine, iklim değişikliği karşıtı (Marksistleri suçlayan!) gülünç açıklamaları ve Brezilya'nın Hıristiyan ve Batı bloğunun parçası olması yönündeki vizyonu herkesi kaygılandırmıştı. Bu atama, Bolsonaro'nun Çin'e karşı ateşli söylemiyle de eş zamanlı (Çinliler Brezilya'da alışveriş yapmıyorlar. Brezilya'nın kendisini satın alıyorlar). Ancak Bolsonaro, Brezilya ekonomisinin ve kapitalist sınıfın çelişkileri tarafından kapana sıkıştırılmış vaziyette. Brezilya ekonomisi, Çin'in onun ham maddesini (soya dahil) almasına ve aynı zamanda ABD'nin hâkim olduğu bankacılık sistemine de dayanıyor. Bolsonaro'nun yeni ekonomi bakanı Paulo Guedes'in ekonomik ve politik karmaşıklık arasında dümen tutması zor olacak. Brezilya, halihazırda BRICS (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin, Güney Afrika) bloğu ile çoktan kârlı anlaşmalara yol aldığından ideolojik saflık mümkün olmayacaktır. Bunlar olurken Brezilya gelecek yıl 11. BRICS zirvesine ev sahipliği yapacak.

Tricontinental Sosyal Araştırmalar Enstitüsü'nün Brezilya ofisi, Rio de Janeiro'da on seminerin ilkinde ev sahipliği yaptı. Beatriz Bisso (UFRJ, Rio), Anna Esther Ceceña (UNAM, Meksika), Monica Bruckmann (UFRJ, Rio) ve Samuel Pinheiro Guimarães (Mercosul eski Büyükelçisi), kapitalizmin krizi, neo-faşizmin ortaya çıkışı ve Amerika Birleşik Devletleri'nden Çin'e kayan hegemonya ile ortaya çıkan yeni jeopolitik manzara ile yüzleşti. Bu yaklaşımlar -özellikle Washington'dan Pekin'e geçen ağırlık merkezi - dikkatle takip edilmelidir. Yaklaşık iki yüz öğrenci ve öğretim üyesi, sendikacılar ve de çeşitli siyasi hareketlerden militanlar oturuma katıldı.

643/5-3 Liquidation de la Siderurgie en Lorraine- Vallee de Longwy -21 et 22/2/1979- immigrés syndicat
gr ve

@Gerald Bloncourt

Bu haber bültenin başlığı, İngiliz sanatçı ve eleştirmen John Berger ile Brezilyalı fotoğrafçı Sebastião Salgado arasında geçen bir sohbetten. Salgado'nun Göçmenler adlı kitabından söz ederken, Salgado, fotoğraflarını çektiği insanların "Dünya kadar büyük bir trajedinin içinde hayatlarını sürdürdüklerini" söylüyor.

Geçen Hafta, Haiti fotoğrafçısı Gérald Bloncourt (1926-2018) öldü. O da Salgado gibi dünya kadar büyük bir trajedinin içinde hayatlarını sürdüren insanların fotoğraflarını çekti. Yukarıdaki fotoğraf, işçiler 1979'da bir sendika yürüyüşüne hazırlanırken Longwy, Fransa'dan. O sıralar Avrupa çapında büyük işçi çalkantılarının yaşandığı bir dönemdir.

Fransa'nın kuzeydoğusundaki bu bölgede, Kuzey Afrika'dan gelen işçiler Arapça ve Fransızca pankartlar taşıyor. Fotoğrafta işçi sınıfı birlikteliğinin havası hissediliyor. Bu Bloncourt'ın kariyeri boyunca kamerasının

hep odaklandığı bir şeydi (lütfen Vijay Prashad'ın Bloncourt'un ölümü üzerine, 1963'te SSCB'de çektiği olağanüstü bir fotoğrafı da içeren yazısını okuyun). Bloncourt, Valentina Kulagina (1902-1987) ve Varvara Stepanova (1894-1958) gibi Sovyet fotoğrafçılarından etkilenmişti. Varvara Stepanova, ressam, fotoğrafçı, tasarımcı ve konstrüktivizm olarak bilinen devrimci sanat hareketinin kurucularından biridir.

16 Kasım 2018

*Tricontinental Sosyal Araştırmalar Enstitüsü'nün 38. Bülten'idir.